

**Інструкція з охорони праці №15
для електрогазозварника**

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці електрогазозварника є нормативним документом, що містить обов'язкові вимоги для дотримання електрогазозварником вимог з охорони праці при виконанні робіт, які визначені його функціональними обов'язками.

1.2. Інструкція розроблена відповідно до:

Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9 (в редакції наказу Міністерства соціальної політики України від 30.03.2017 р. № 526);

Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.

1.3. У своїй діяльності електрогазозварник керується:

нормативно-правовими актами про охорону праці та навколишнє середовище;

цією інструкцією та іншими локальними актами, які діють на підприємстві.

1.4. У разі пошкодження здоров'я з вини власника електрогазозварник має право на відшкодування в установленому порядку заподіяної йому шкоди.

1.5. За невиконання вимог цієї інструкції електрогазозварник несе відповідальність згідно з чинним законодавством.

1.6. До роботи електрогазозварником може бути допущена особа, яка досягла 18-річного віку, має загальну середню освіту та професійну (професійно-технічну) освіту або професійну підготовку на виробництві, пройшла спеціальне навчання з безпечних методів і прийомів ведення робіт та має кваліфікаційну групу з електробезпеки не нижче II, а також пройшла

стажування, вступний інструктаж з питань охорони праці та первинний інструктаж на робочому місці і не має протипоказань до виконання обов'язків за станом здоров'я.

1.7. Електрогазозварник повинен володіти необхідним обсягом технічних знань щодо особливостей роботи електроустановок напругою до 1000 В, знати основні заходи безпеки під час роботи з електрообладнанням та правила надання домедичної допомоги у разі враження електричним струмом.

1.8. Під час виконання роботи на електрогазозварника можуть впливати такі небезпечні і шкідливі виробничі фактори, як:

ураження електричним струмом чи викидами розплавленого металу, пошкодження систем, які перебувають під тиском (балонів, бачків);

випромінювання (видиме, ультрафіолетове, інфрачервоне, іонізуюче);

магнітні поля;

отруєння, алергічні реакції внаслідок застосування токсичних, агресивних та інших речовин;

інші негативні фактори.

1.9. З метою дотримання правил охорони праці електрогазозварник повинен:

неухильно керуватися вимогами правил внутрішнього трудового розпорядку, які діють на виробництві, інструкцій з охорони праці та безпечного ведення робіт, а також з пожежної безпеки і електробезпеки;

знати об'єм кваліфікаційних вимог відповідно до наданого розряду та забезпечити раціональну організацію праці на своєму робочому місці;

бути обізнаним з матеріалами та їх можливими заміниками, які застосовуються при виконанні різних видів електрогазозварювальних робіт та нормами їх витрат;

ефективно використовувати засоби колективного і індивідуального захисту відповідно до характеру та умов праці;

суворо дотримуватись правил особистої гігієни та санітарних правил;

не пристунати і не виконувати роботу у стані алкогольного, наркотичного або медикаментозного сп'яніння, у хворобливому або стомленому стані;

знати місця розташування первинних засобів пожежогасіння та вміти користуватися ними.

1.10. Електрогазозварник забезпечується спеціальним робочим одягом та взуттям, а також засобами індивідуального захисту (щитки, захисне скло, окуляри, рукавиці, запобіжний пояс, каска, тощо) за встановленими галузевими нормами.

1.11. Одяг, взуття та інші засоби індивідуального захисту повинні бути справними та відповідати зросту і розміру.

1.12. Робоче місце повинно утримуватись в порядку і чистоті, має бути забезпечене інвентарними загородами, захисними і запобіжними пристроями та мати достатнє освітлення.

1.13. Забороняється:

проведення зовнішніх електрогазозварювальних робіт на риштуваннях під час грози, ожеледі, туману, при вітрі силою 15 м/сек і більше;

застосування ручного інструменту, що має: вибої, відколи робочих кінців; задирки та гострі ребра в місцях затискання рукою; тріщини та відколи на затилковій частині;

протирати деталі перед зварюванням бензином або гасом;

використовувати випадкові опори;

одночасна робота електрозварника і газозварника (газорізальника) всередині закритої ємності або в резервуарі;

робота в закритому приміщенні чи всередині ємностей за відсутності припливно-витяжної вентиляції;

зберігання легкозаймистих матеріалів та вибухонебезпечних речовин в приміщеннях для зварювання;

живлення зварювального апарата безпосередньо від освітлювальної електромережі.

1.14. Довжина проводів між живильною мережею та пересувною установкою не повинна перевищувати 10 м.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перед початком роботи електрогазозварник повинен:

одягти спецодяг, спецвзуття, застібнути манжети рукавів (куртка не повинна бути заправлена в брюки, а брюки мають бути випущені поверх черевиків);

оглянути і впорядкувати робоче місце та проходи поблизу нього;

перевірити ізоляцію зварювальних проводів, наявність заземлення електрозварювальної установки та надійність з'єднання всіх контактів;

переконатись, що поблизу місця зварювання немає легкозаймистих матеріалів;

вивчити креслення (технологічну карту) зварних металоконструкцій;

перевірити пристрої джерел живлення зварювальної дуги, баластних реостатів, надійність підключення зварювального кабелю до зварювального обладнання;

перевірити справність пристроїв приєднання гумовотканинних рукавів до газового пальника, газового різака, киснепроводу, газопроводу, ацетиленового генератора, балонів та бачків для рідкого пального;

підготувати етіл для зварювання, а також деталі і вузли відповідно до стандартів і технології зварювання;

залежно від виду підібрати режими: ручного електродугового зварювання, механізованого зварювання в середовищі захисних газів, газового зварювання, наплавлення, повітряно-дугового різання, кисневого різання, автоматичного зварювання та наплавлення під флюсом.

2.2. Завантажувати ацетиленовий генератор карбідом кальцію слід тільки такою грануляцією і такою кількістю, які вказані в паспорті заводу-виробника. Наповнювати генератор водою слід до рівня контрольних отворів.

2.3. Металеві частини зварювальних установок, які не перебувають під напругою, під час роботи мають бути заземлені.

2.4. Не допускається робота зі зварювальними установками без перевірки відсутності замикання їх на корпус, на цілісність заземлювального дроту і на справність ізоляції живильних дротів.

2.5. Електродотримач повинен бути заводського виготовлення та забезпечувати надійне затискування і швидку зміну електродів без торкання до струмопровідних частин.

2.6. Перед початком роботи слід також пересвідчитись у наявності вільного доступу до запасних виходів на випадок надзвичайної ситуації.

2.7. Про всі виявлені несправності обладнання, інвентарю, електропроводки та інші неполадки електрогазозварник повинен повідомити безпосереднього керівника робіт і приступити до роботи після їх усунення.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Газонебезпечні роботи слід проводити під керівництвом відповідального працівника.

3.2. Про початок електрозварювальних робіт необхідно попередити інших працівників, що перебувають поруч.

3.3. Під час виконання зварювальних робіт слід закривати обличчя щитком із світлофільтрами для захисту очей та обличчя від дії променів електричної дуги, а також бризок розплавленого металу.

3.4. Роботи в особливо небезпечних приміщеннях можна розпочинати після одержання наряду-допуску та якщо агрегат має електроблокування, що забезпечує автоматичне відключення зварювального ланцюга при заміні електрода і при холостому ході.

3.5. Роботи в закритих ємностях повинні виконуватися не менше, ніж двома робітниками, один з яких повинен перебувати зовні зварювальної ємності для здійснення контролю за безпечним проведенням робіт.

3.6. Зварювання ємності, що використовувалась для зберігання пально-мастильних матеріалів, дозволяється після обробки її розчином каустичної соди або продуванням сухою парою, з наступною перевіркою газоаналізатором вмісту небезпечних речовин.

3.7. При зварюванні всередині резервуарів електрогазозварнику, крім спецодягу, необхідно користуватися діелектричними рукавицями, калошами, килимками, каскою.

3.8. Під час проведення електрозварювальних робіт на висоті електрогазозварник повинен застосовувати сумку для електродів та ящик для недогарків.

3.9. Не дозволяється:

виконувати електрозварювальні роботи під дощем та під час снігопаду;

різати і зварювати метал у висхідному положенні, вести зварювальні роботи з приставних драбин;

дивитись на електризовувальну дугу без захисних окулярів, щитків чи працювати зі щитком, окулярами, які мають щілини і тріщини;

працювати на електрообладнанні з оголеними проводами та відкритими струмоведучими частинами, а також з пошкодженим обплетенням чи ізоляцією зварювальних дротів;

використання вогню для пошуку витoku газу з генератора (балона);

залишати під час роботи без нагляду переносний генератор, електродотримач, що перебуває під напругою, а також працювати у разі несправності зварювальної установки, зварювальних дротів, електродотримача чи шолома-маски (щитка);

виконувати зварювальні роботи поблизу вибухонебезпечних і вогнебезпечних матеріалів (бензин, ацетон, спирт тощо);

встановлювати переносний генератор у приміщеннях, де є відкритий вогонь, на відстані менше 10 метрів, а також підходити або допускати інших до генератора з відкритим вогнем;

працювати від генератора, розташованого на одному візку з кисневим балоном;

витрачати ацетилен з генератора до повного загасання вогню пальника (щоб уникнути підсмоктування повітря і виникнення зворотного удару).

3.10. Зварювальні установки на час їхнього пересування мають бути відключені від мережі.

3.11. Перед проведенням зварювальних робіт слід відкрити спочатку вентиль кисневого балону, а потім вентиль балону з ацетиленом (пропан-бутаном). Закінчуючи роботу слід спочатку перекрити доступ ацетилену (пропан-бутану), а потім кисню.

3.12. Отвори в мундштуку для виходу паливної суміші в процесі роботи слід періодично прочищати дротом з кольорового металу.

3.13. Під час перерви у роботі вогонь пальника слід загасити, а вентилі на пальнику щільно закрити. У разі тривалих перерв, крім вентилів на пальнику, слід закривати вентилі на балонах.

3.14. Флюс, що застосовується при автоматичному та напівавтоматичному зварюванні має бути сухим та чистим (не забруднений мастилом, жирами та смолами).

3.15. Під час обслуговування пристроїв для електрошлакового зварювання слід користуватися окулярами з світوفільтрами синього кольору для захисту від інфрачервоного випромінювання.

3.16. Під час зварювання під флюсом, в склад якого входять фтористі з'єднання, при зварюванні кольорових металів і сплавів, які містять цинк, мідь, свинець слід застосовувати примусову вентиляцію приміщення. При виконанні таких робіт потрібно також користуватись респіраторами з хімічним фільтром.

3.17. Зварювальні шви від шлаку та окалини потрібно очищати металевим щіткою, використовуючи захисні окуляри.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Після закінчення роботи необхідно відключити зварювальну установку від джерела електроенергії.

4.2. Закрити газові вентилі, від'єднати рукави пальника від кисневого балону та ацетиленового генератора (балону з пропан-бутаном).

4.3. Випустити залишки ацетилену в повітря, злити воду з бака, очистити від залишків карбіду та старанно промити генератор.

4.4. Виключити вентиляцію.

4.5. Скласти інструмент, пристосування і матеріали у відведені для зберігання місця, змотати рукави та кабелі.

4.6. Обстежити по закінченню зварювальних робіт місце, куди могли долетіти розжарені частинки металу, іскри і убезпечити можливе виникнення тління горючих матеріалів та пожежі.

4.7. Зняти спецодяг і спецвзуття, очистити його від пилу та бруду і прибрати у відведене для його зберігання місце. Вимити обличчя і руки теплою водою з милом або прийняти душ, переодягтися.

4.8. Повідомити керівництво про закінчення роботи та виявленні несправності обладнання і механізмів.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі загоряння газоповітряної суміші слід негайно припинити роботу, вивести працівників із небезпечної зони, доповісти про аварію керівництву, за необхідності викликати пожежний підрозділ за телефоном 101 та приступити до гасіння пожежі, використовуючи вогнегасники та інші засоби пожежогащення.

5.2. При виявленні витікання газу з редуктора слід зупинити роботи.

5.3. У випадку зворотного удару вогню слід негайно закрити вентиль на пальнику, на балонах та водяному затворі.

5.4. При гасінні ацетилену слід використовувати вуглекислотний вогнегасник чи сухий пісок.

5.5. У разі загоряння ацетиленового рукава, його слід перегнути та перекрити кран водяного затвору. При загорянні кисневого рукава необхідно загасити пальник та перекрити кисневий вентиль і редуктор.

5.6. Провітрити місце проведення робіт протягом 10-15 хвилин та перевірити газоаналізатором ступінь загазованості місця виконання робіт.

5.7. Якщо стався нещасний випадок, а також при раптовому захворюванні необхідно:

усунути дію на організм небезпечних та шкідливих факторів, які загрожують здоров'ю і життю потерпілого;

згідно з інструкцією надати потерпілому невідкладну медичну допомогу, а в разі потреби викликати швидку медичну допомогу.

5.8. В усіх випадках необхідно виконувати вказівки керівництва підприємства з усунення наслідків аварійної ситуації.

Розробив:

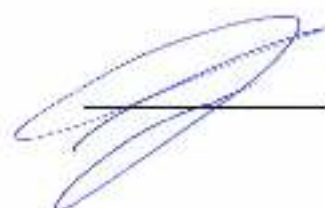
Провідний інженер з охорони праці

Фоміних Н. А.

Погодив:

Начальник ВБДР, ОП та НС

Герус Ю. М.